

DALYVAVIMO ES INSTITUCIJŲ, JŲ DARBO GRUPIŲ, KOMITETŲ POSĖDŽIUOSE IR SUSITIKIMUOSE SU ES INSTITUCIJŲ IR VALSTYBIŲ NARIŲ ATSTOVAIS ATASKAITA

1. Posėdžio institucinė forma, vieta, laikas ir dalyviai:

„Horizontas 2020“ komitete „Mažos ir vidutinės įmonės, prieiga prie rizikos kapitalo“ 2018.11.09, Briuselis, ekspertas Ignas Šlapkauskas

Ataskaitoje naudojami sutrumpinimai:

*Ardančiosios trikdančios, ang. disruptive – toliau **disruptive**;*

*Darbų programa – **DP***

*Dotacijos sutartis – **GA***

*EIC akceleravimo programa – toliau **EIC Accelerator**;*

*EIC kelio vedlys – toliau **EIC Pathfinder**;*

*Europos inovacijų tarybos pilotinė iniciatyva, ang. „European Innovation Council Pilot – toliau **EIC Pilot**;*

*Europos Komisija – toliau **COM**;*

*Horizontas Europai – toliau **HE***

*Inovacijos MVĮ – toliau **Innovation SME**;*

*kombinuotas finansavimas, ang. blending – toliau **blending**;*

*Maža ir vidutinė įmonė, ang. small medium enterprise – toliau **SME**;*

*Mažų ir vidutinių įmonių instrumentas, ang. small medium enterprise instrument – toliau **SME Instrument**;*

*Proveržio, ang. break-through – toliau **break-through**;*

*specialios paskirties priemonė, ang. special purpose vehicle – toliau **SPV**;*

*Venture Capital – toliau **VC**;*

2. Svarstyti klausimai:

1. Įžanga.

2. Posėdžio programos patvirtinimas.

3. Paskutinio posėdžio protokolo patvirtinimas (angl. 19th meeting, 17 September 2018).

4. DP "EIC pilot" 2018-2020: priedas.

5. DP "Innovation in SMEs" 2018-2020:

a. Esama padėtis 2018-2020

- i. Esama padėtis – kvietimo progresas;
 - ii. INNOSUP-01: „Klasterių fasilituoti projektai naujos pramonės vertės grandinėms“ (ang. „Cluster facilitated projects for new industrial value chains“)
 - iii. Kitos veiklos: SMEs Socialinės inovacijos – Europos socialinės inovacijos varžytuvės (angl. Social Innovation – European Social Innovation Competition)
 - b. Pristatymas CUBE-In Inovacijos impulsų atradimas besivystančiose rinkose (angl. Action ‘Capturing the Innovation Impulses from Emerging Economies’)
 - c. Diskusija apie 2020 programas
6. DP "Access to Risk Finance" 2018-2020:
- a. Esama padėtis: InnovFin veiklos
 - b. Progresas
7. A.O.B.

3. **Posėdžio eigos apibendrinimas ir svarbiausios paliestos temos:**

1. Įžanga.

2. 2018 m. lapkričio 9 d posėdžio programos patvirtinimas – patvirtinta.

3. 2018 m. rugsėjo 17 d posėdžio ataskaitos patvirtinimas– patvirtinta.

4. Darbų programa (toliau – DP) „Europos inovacijų tarybos pilotinė iniciatyva (ang. „European Innovation Council (EIC) Pilot“) (toliau – EIC Pilot): Išklaustyta DG RTD pristatymas. Pagrindinės naujienos:

a) planuojama nebetęsti SME Instrument ph. 1 priemonės nuo 2019 m. gegužės 7 d.

b) planuojamos naujos EIC-Pilot iniciatyvos:

-EIC Pathfinder iniciatyva, kuri apjungs šiuo metu esamas EXCELLENT SCIENCE FET-Open (bottom - up) ir FET-Proactive (top – down) priemones (FET-Ateities ir kuriamos technologijos). FET-Proactive apima TRL 2-4 lygio technologijų plėtrą. Pathfinder planuojama kad bus taikytinas nuo TRL1 iki 5/6 lygio technologijų plėtrai ir sieks technologijų kūrimą perduoti spin-off ir start-up įmonėms. Dar priemonė nėra pristatyta ir detalesnės informacijos nepateikta.

-EIC Accelerator iniciatyva, kurioje bus kombinuotas (blending) finansavimas: dotacija ir nuosavo kapitalo (equity) dalis. Nauja iniciatyva apjungs SME instrument phase 2 ir phase 3 veiklas. Dar priemonė nėra pristatyta ir detalesnės informacijos nepateikta.

-FTI (Fast Track to Innovation), Horizon Prizes schemas 2019-2020 m darbo programoje bus traktuojamos kaip kitos veiklos.

EIC Pathfinder programos įvedimas: planuojama, kad turi duoti papildomos naudos labai rizikingiems ir perspektyviems verslams bei bus skirtos proveržio (break-through) ardančiosioms (disruptive) rinką kuriančioms (marked creating) inovacijoms ir bus taikomas dalinis iš viršaus į apačią (angl. top down (bus vėliau pateikiamas sąrašas) veiklos sričių reikalavimas. Pakeis SME Instrument ph. 1.

Accelerator kombinuoto finansavimo (blended finance) komponentas pilotinėje programoje pasiteisinus, bus naudojamas, kaip programos esminis komponentas. Tikslas padėti įmonėms vystyti

technologijas nuo TRL 6 iki TRL 8 lygmens, Papildomai siekiama pritraukti 30 - 70M finansavimo biudžetą ir pridėti prie esamos programos. Planuoja pateikti konkrečius planus per artimiausias savaites.

Nauji terminai, kuriuos Europos Komisijos atstovams reikės patikslinti iki sekančio susirinkimo ir jo metu bei nedetalizuojami šioje ataskaitoje: įvedamas naujas kriterijus pareiškėjams – not bankable, not investmentable ir labai rizikingas. Rizika versus galimybė – pagrindiniai ateities vertinimo kriterijai. Special Purpose Vehicle (toliau SPV) – naujadaras, kuris kuriamas pagal Liuksemburgo fondų teisinį modelį. Dabartiniu metu naudojamas Anglijos teisinis investavimo reglamentavimas, o įvykus Brexit, vykdys finansavimą pagal Liuksemburgo teisinius reikalavimus.

Po pristatymo buvo iš šalių atstovų pusės išsakyta eilė klausimų susijusių su pasikeitimais (informacija yra skirta posėdžio dalyviams). Iš Lietuvos pusės buvo išsakyta pastaba, dėl nukrypimo nuo tolygaus priemonių vystymo koncepcijos, kadangi viena iš sėkmingiausių H2020 priemonių – SME Instrument yra radikaliai keičiama ir neatitinka evoliucijos, ne revoliucijos principo išdėstyto H2020 perėjimo į Horizon Europe programoje. Patikslinta, kad SME Instrument Ph. 1 yra priemonė skirta verslo koncepcijos patvirtinimo (arba atmetimo) veiksmui, o ne pasiruošimo SME Instrument Ph. 2 paraiškos rašymui, kaip buvo pasakyta pristatymo metu. Kitos esminės šalių dalyvių pastabos: kaip planuojama informuoti būsimus dalyvius ir kokia būsima NCP veikla numatoma? ar SME Instrument Ph. 2 bus galimybė atsisakyti COM investicijos į įmonės kapitalą? kokiais KPI (key performance indicator) bus matuojama naujos pilotinės programos sėkmė (nesėkmė)? neaiškus terminas not bankable, SPV ir kiti terminai, prašymas paaiškinti detaliau? nuogąstavimas, kad COM pasidarys eilės įmonių bendrasavininkas, bei kaip planuojama su tuo tvarkytis? koks būsimo įmonės patariamasis tarybos (advisory board) vaidmuo? COM dalinai atsakė į šiuos klausimus, bet dar liko labai daug neaiškumų, kuriuos reikia atsakyti sekančio posėdžio metu.

5. DP „Inovacijos mažose ir vidutinėse įmonėse (toliau – MVĮ)“ "Innovation in SMEs"

a. 2018-2020:

i. Esama būklė 2018-2020:

INNOSUP 1 iš 15 pretendentų išrinko 4 paraiškas. Planuojama 2019 Q2 pasirašyti GA su nugalėtojais;

INNOSUP 2 pradžia konkurso buvo 2018 rugsėjo mėn. ir dabartiniu metu vyksta paraiškų vertinimas.

INNOSUP 3 planuoja iki 2018 metų galo išrinkti nugalėtojų paraiškas ir pasirašyti GA per 2019 Q1.

INNOSUP 4 pradės vertinimo procesą 2019 Q1.

INNOSUP 5 nieko naujo pateikti negali, nes vyksta vertinimo procedūra.

INNOSUP 6 Pasirinkta 22 pasiūlymai II stadijai. Bus daugiau duomenų kito susitikimo metu.

INNOSUP 7 vykdytojai pristatė kelis internetinius seminarus (kurie yra COM priemonės puslapyje), suinteresuotiems asmenims reikia pasižiūrėti (ypač tiems kurie pridavinės paraiškas, nes buvo iškilę daug klausimų, dėl paraiškų kokybes ir komisija pateikia konkrečius atsakymus. Kitą savaitę (nuo posėdžio datos) bus vykdomas paraiškų konkursas ir komisija negali daugiau komentuoti.

ii. INNOSUP-01:

Klasterinis projektas, biudžetas €150M skirtas naujoms industrinėms vertės grandinėms plėtoti (angl. Clusters facilitated projects for new industrial value chains). Pristatymo metu pateikti pavyzdžiai ir geroji praktika, kaip vykdomi projektai kuria naujus produktus ir naujas vertes grandines. Esminiai reikalavimai ir kylantys klausimai: kodėl klasteriai – nes SME neturi „masės“ konkuruoti pasaulinėje rinkoje; yra sukurtos ekosistemos, turinčios tarp dalyvių „turingų narių“; kodėl tarpregioniniai – projekto išlikimas priklauso nuo tarptautiškumo lygio - sujungus skirtingų šalių sumaniąsias

specializacijas, gaunamas geriausias rezultatas. Projekto metu 75 proc. biudžetų panaudota SME mokymui, kas turi nulemti ateities sėkmę.

Pavyzdiniai projektai: „Katana“ – geriausias projektas – „agrofood“ akceleratorius –kurio 10 SME dalyvių gavo finansavimą iš „crowdfunding“ platformų. Rekomenduojama susipažinti su neptune-projekt.eu.

iii. Kitos veiklos: SMEs Socialinės inovacijos – Europos socialinės inovacijos varžytuvės (angl. Social Innovation – European Social Innovation Competition). Pristatyti socialinių įmonių gerieji veiklos pavyzdžiai. Dabartiniu metu vykdomo konkurso laimėtojai yra paskelbti posėdžio išvakarėse, detalesnę informaciją galima surasti COM puslapyje.

b. Pristatymas CUBE-In Inovacijos impulsų atradimas besivystančiose rinkose (angl. Action ‘Capturing the Innovation Impulses from Emerging Economies’). Sukurta internetinė platforma ir elektroninis puslapis <https://programs.cubein.eu/> skirtas mokyti ir sujungti skirtingų kultūrų ir šalių verslus bei tyrėjus. Dėmesys skirtas besivystančioms rinkoms su tikslu išplėsti naujų technologijų paiešką.

c. Diskusija apie 2020 programas.

Pristatyta NCP mokymų, (šiuo metu vykdoma) Access4smes /<http://www.access4smes.eu/> programa. COM prašoma pratęsti programos veiklas ir po programos pabaigos 2019 Q2. Iš Lietuvos pusės buvo išreikštas susirūpinimas, kad nėra numatoma papildomo finansavimo programos plėtojimui ir papildymui 2019 Q1 laikotarpiui, kadangi planuojamai SME Instrument evoliucijai/revoliucijai turi būti tinkamai paruošiami šalių NCP darbuotojai ir organizuojami intensyvūs mokymai pradedant nuo 2019 m. pradžios, o kaip dabar aiškėja, tokie asignavimai nėra numatyti, nors COM atstovai užtikrino, kad naujienų pristatymas bus vykdomas per šalių NCP atstovus. Planuojamas naujų darbo programų (WP) pristatymas 2019 Q1. Susidarė įspūdis, kad NCP su pasikeitimais bus laiku nesupažindinti ir neapmokyti. Tai sąlygos nesusipratimus ir neteisingai paruoštų paraiškų skaičiaus didėjimą.

6. Darbų programos dalies „Inovacijos mažose ir vidutinėse įmonėse“ „Prieiga prie rizikos finansavimo“ (angl. Access to Risk Finance) būklė 2018-2020:

COM pristatė informaciją apie šiuo metu atvirus ir rengiamus kvietimus, biudžeto esamus ir planuojamus asignavimus ir prognozes kiek papildomai reikės pritraukti lėšų įsipareigojimų trūkumui padengti. Informacija skirta posėdžio dalyviams ir pateikiama prieduose.

4. Posėdžio sprendimai, kito posėdžio data:

Sprendimų posėdžio metu nebuvo priimta.

Numatyta sekančio posėdžio data: **2019 m. vasario mėn. 9 d.**

5. Pasiūlymai dėl tolesnių Lietuvos veiksmų:

Dalis klausimų, aptartų posėdžio metu, bus diskutuojama ir priimami sprendimai kituose susijusiuose COM komitetuose (PC meeting **configuration** SMEs&ARF , PC meeting **strategic configuration** ir kituose). Rekomenduoju:

1. Palaikyti mano išsakytą nuomonę ir pastabą aprašomo posėdžio metu, kad būsimi Horizon 2020, SME Instrument pakeitimai gali iškreipti mažesnių valstybių dalyvavimo naujose priemonėse lygiateisiškumo ir lygių galimybių balansą. Kad tai neįvyktų arba įvykus būtų galima pamatuoti, reikėtų įvesti EU13 ir EU15 grupėms tenkančių projektų skaičiaus ir finansavimo dydžio koreliacijos indeksus ir proporcijos nuokrypio maksimalias vertes.

2. Keičiant sėkmingiausias Horizon 2020 skatinimo priemones (SME Instrument) laikytis evoliucijos, o ne revoliucijos principo ir nenaikinti esamų priemonių keičiant jas priemonėmis kurių pavadinime ir esmėje yra „pilotinė priemonė“ – reiškia nepatikrinta priemonė.

6. Pridedama informacija (posėdžio darbotvarkė, išdalyta medžiaga, nuorodos):

Visa minima informacija ir medžiaga yra pateikta bendroje duomenų bazėje.

7. Tiesioginis ataskaitos rengėjas (vardas ir pavardė, institucija, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas):

Ignas Šlapkauskas, direktorius „Saulės vėjo aruodai“ UAB, 8 699 20229, ignas@sva.lt